

ULKO- JA SISÄPOLIITTINEN TILANTEEMME JA PUOLUEEN TEHTÄVÄT

(PUHE VKP(b):n MOSKOVAN KUVERNEMENTTIKONFERENSSISSA
MARRASKUUN 21 p:nä 1920)⁷⁵

(Suosionosoituksia.) Toverit! Kun on kysymys Neuvostotasavallan ulkopoliittisesta tilanteesta, on luonnollisesti puhuttava ennen kaikkea Puolan sodasta ja Wrangelin murskaamisesta. Kaikista tämän tapahtumien kehityksen yksityiskohdista ja jokaisesta Puolan sodan kehityksessä tapahtuneesta käänteestä, hyökkäystoimiemme luonteesta ja Varsovan luona kärsimämme tappion merkityksestä minun on nähdäkseni turhaa ja tarkoituksetonta puhua seikkaperäisesti puolueyöntekijäin kokouksessa, sillä jokainen heistä on tietysti seurannut puoluelehtiä ja kuullut useammankin kuin yhden perusteellisen selostuksen tästä kysymyksestä. Oletan, että suurin osa tovereista on jo siksi hyvin selvillä kysymyksen tästä puolesta, että joutuisin kertaamaan tuttuja asioita, ja toverit olisivat vain tyytymättömiä siihen. Sen vuoksi en ryhdy puhumaan Puolaa vastaan käymämme sodan eri vaiheista ja siinä tapahtuneista käänteistä. Puhun vain siitä, mihin nyt on päädytty.

Punaisen Armeijan loistavien kesällisten voittojen ja Varsovan edustalla kärsityn suuren tappion jälkeen, sen jälkeen, kun Puolan kanssa on solmittu välirauha, joka nyt parhaillaan muuttuu tai jonka pitäisi muuttua Riiassa lopulliseksi rauhaksi, ovat erittäin suuresti lisääntyneet — Wrangelin murskaamisen ansiosta — mahdollisuudet muuttaa tämä välirauha todella lopulliseksi rauhaksi. Nyt kun Wrangelin murskaaminen on ilmeinen tosiasia, Ententen imperialistinen lehdistö alkaa vähitellen paljastaa kortteja ja tunnustaa asioita, joita se on tähän saakka eniten salannut.

En tiedä, oletteko kiinnittäneet huomiota erääseen tämän päivän tai viime päivien lehdissä julkaistuu pikku-uutiseen, jossa sanotaan, että Ranskan imperialistisen porvariston pää-äänenkannattaja, ranskalainen „Aika” („Tems”) lehti kirjoittaa nyt, että Puolan rauha solmittiin vastoin Ranskan neuvoja. Porvariston edustajat ovat tässä paljastaneet epäilemättä totuuden, jonka porvaristo olisi halunnut ennen muuta pitää salassa ja jota yritettiin hyvin kauan salata. Joskin Puolan rauhan ehdot ovat epäedulliset (vaikka ne ovatkin edullisemmat kuin ne, jotka me itse esitimme kuluvan vuoden huhtikuussa Puolan tilanherroille välttääksemme yleensä sotaa), epäedulliset siltä kannalta katsoen, mitä olisi voitu aikaansaada, ellei olisi ollut tavattoman vaikeaa tilannetta Varsovan edustalla, meidän onnistui kuitenkin saada sellaiset ehdot, jotka tekevät suurelta osaltaan tyhjäksi imperialistisen yleissuunnitelman. Ranskan porvaristo myöntää nyt vaatineensa Puolaa jatkamaan sotaa ja vastustaneensa rauhan solmimista, sillä se pelkäsi Wrangelin murskaamista ja tahtoi tukea uutta, Neuvostotasavaltaa vastaan suuntautuvaa interventiota ja sotaretkeä. Vaikka olosuhteet ovat sysänneet ja sysäävät Puolan imperialismia sotaan Venäjää vastaan, niin siitä huolimatta Ranskan imperialistien suunnitelma on romahtanut, ja sen tuloksena saamme nyt jo jotain oleellisempaa kuin tavallisen hengähdystauon.

Entiseen Venäjän keisarikuntaan kuuluneista pikkuvaltioista Puola on viimeisten kolmen vuoden aikana kuulunut niihin, jotka ovat suhtautuneet kaikkein vihamielisimmin isovenäläiseen kansakuntaan ja vaatineet tiukimmin suurta osaa ei-puolalaisten asuttamista alueista. Myös Suomen, Eestin ja Latvian kanssa me solmimme rauhan vastoin imperialistisen Ententen tahtoa, mutta se kävi helpommin, koska Suomen, Eestin ja Latvian porvaristolla ei ollut sellaisia imperialistisia tarkoitusperiä, joiden saavuttamiseksi taistelu Neuvostotasavaltaa vastaan olisi ollut välttämätöntä, kun sen sijaan Puolan porvarillisen tasavallan pyyteiden kohteina eivät olleet vain Liettua ja Valko-Venäjä, vaan myös Ukraina. Sitä paitsi Puolaa sysää tähän suuntaan sen vanha vuosisatoja jatkunut taistelu; Puola oli aikoinaan suurvalta ja asettuu nyt toista suurvaltaa — Venäjää vastaan. Puola ei voi luopua nytkään vanhasta vuosisataisesta taistelustaan. Juuri sen vuoksi Puola on

ollut paljon sotakiihkoisempi ja sisukkaampi tasavaltaamme vastaan suuntautuvien sotasuunnitelmien toteuttamisessa, ja juuri siitä syystä menestyksemme rauhan teossa vastoin Ententen tahtoa on nyt tavallista suurimerkityksisempi. Porvarillisen järjestelmänsä säilyttäneiden Venäjän naapurivaltioiden joukossa Puola on ainoa, johon Entente voi luottaa sotilaallista puuttumista tarkoittavissa pitkän tähtäimen suunnitelmissaan, minkä vuoksi nyt, kun porvarilliset valtiot suhtautuvat kauttaaltaan vihamielisesti Neuvostovaltaan, kaikki ovat välittömästi kiinnostuneita siitä, että Itä-Galitsia olisi Puolan tilanherrain hallussa.

Edelleen. Puola vaatii Ukrainaa ja Liettuaa. Se tekee sotaretken luonteeltaan erittäin kärkeväksi ja sitkeäksi. Puolan varustaminen sotatarvikkeilla oli luonnollisesti Ranskan ynnä muiden valtioiden perushuolena, ja tähän tarkoitukseen myönnettyjä summia on mahdoton arvioida. Sen vuoksi voitto, jonka Punainen Armeija loppujen lopuksi sai Varsovan edustalla kärsimästään tappiosta huolimatta, on tavattoman suurimerkityksinen, sillä se saattoi Puolan sellaiseen tilaan, ettei sillä ole lainkaan voimia sodan jatkamiseen. Puolan oli pakko suostua rauhaan, joka antoi sille vähemmän kuin mitä olimme ehdottaneet vuoden 1920 huhtikuussa, Puolan hyökkäyksen edellä, jolloin me, haluten jatkaa keskeytyksittä taloudellista rakennustyötämme, ehdotimme rajoja, jotka olivat meille erittäin epäedulliset. Pikkuporvarilliset patriootit, siinä luvussa myös meidän eserrämme ja menshevikkimme, syyttivät lehdistössään silloin bolshevikkeja sovittelupolitiikan harjoittamisesta ja muka Neuvostovallan kannanotoissa ilmenneestä miltei tolstoilaisesta asennoitumisesta. Tämä lehdistö nimitti tolstoilaiseksi asennoitumiseksi sitä, että suostuimme solmimaan rauhan hyväksyen Pilsudskin silloisen rajalinjan, jonka mukaan Minsk jäi Puolalle ja raja kulki 50, paikoitellen 100 virstaa idempänä nykyistä rajalinjaa. Mutta puolueyöntekijäin kokouksessa minun ei tietenkään tarvitse ryhtyä selittelemään, miksi suostuimme ja miksi meidän oli suostuttava huonompiin rajoihin, mikäli todellakin olisimme saaneet tehdä keskeytyksittä taloudellista rakennustyötämme. Tuloksena oli, että vaikka Puola säilyttikin porvarillisen järjestelmänsä, sota saattoi koko maan talouden äärimmäiseen rappiotilaan, voimisti tavat-

tomasti tyytymättömyyttä ja synnytti porvarillisen terrorin, joka ei kohdistu vain teollisuustyöläisiin, vaan myös maatyöläisiin. Porvarillisen Puolan yleinen tilanne kävi niin epävarmaksi, ettei voinut olla puhuttakaan sodan jatkamisesta.

Neuvostovallan tässä suhteessa saavuttamat menestykset ovat suunnattomat. Kun kolme vuotta sitten asetimme kysymyksen Venäjän proletaarisen vallankumouksen tehtävistä ja voiton ehdoista, sanoimme aina selvästi, ettei tämä voitto voi olla varma, jollei se saa tukea Lännen proletaarisen vallankumouksen muodossa, ja että vallankumoustamme voidaan arvostaa oikein vain kansainväliseltä näkökannalta lähtien. Saavuttaaksemme varman voiton meidän on pyrittävä siihen, että proletaarinen vallankumous voittaa kaikissa tai ainakin muutamissa johtavimmissa kapitalistisissa maissa, ja kolme vuotta jatkuneen ankaran ja sitkeän sodan jälkeen näemme, missä suhteessa ennustuksemme ovat käyneet toteen ja missä eivät. Ne eivät ole käyneet toteen siinä suhteessa, että mainittua kysymystä ei saatu ratkaistuksi nopeasti ja mutkattomasti. Kukaan meistä ei tietenkään odottanut, että niin epätasainen taistelu kuin oli Venäjän taistelu maailman kaikkia kapitalistivaltioita vastaan voisi jatkua kolme vuotta. Osoittautui, ettei kumpikaan puoli, ei Venäjän Neuvostotasavalta eikä koko muu kapitalistinen maailma, voittanut eikä joutunut tappiolle, mutta samalla osoittautui, että joskaan ennustuksemme eivät toteutuneet muitta mutkitta, nopeasti ja suoranaisesti, ne kuitenkin toteutuivat sikäli, että ne antoivat meille tärkeimmän, sillä tärkeintä oli säilyttää mahdollisuus proletaarisen vallan ja Neuvostotasavallan olemassaoloon siinäkin tapauksessa, että sosialistinen maailmanvallankumous viivästyy. Ja tässä suhteessa on sanottava, että tasavallan ulkopoliittinen asema on muodostunut nyt sellaiseksi, että se on vahvistanut mitä parhaiten ja tarkoin oikeaksi kaikki laskelmamme ja koko politiikkamme.

Todistelemattakin on selvää, että ei voi olla puhuttakaan VSFNT:n sotilaallisten voimien rinnastamisesta kapitalistivaltioiden sotilaallisiin voimiin. Siinä suhteessa olemme kymmeniä, jopa satoja kertoja heikompia kuin ne, mutta sittenkin käytyämme kolme vuotta sotaa olemme pakottaneet miltei kaikki nämä valtiot luopumaan asioihimme

sekaantumisaikeistaan. Näin ollen on tapahtunut se, mikä kolme vuotta sitten, imperialistisen sodan vielä jatkuessa, tuntui meistä mahdolliselta, nimittäin se, että pitkitty sellainen tilanne, jolloin kysymystä ei ole ratkaistu lopullisesti puoleen eikä toiseen. Mutta minkä takia näin on käynyt? Näin ei ole käynyt sen takia, että olisimme sotilaallisessa suhteessa voimakkaampia ja Entente heikompi, vaan siitä syystä, että Ententen valtioissa on ollut koko ajan käynnissä voimakas sisäinen hajaannusprosessi, kun sen sijaan meidän valtiomme on lujittunut sisäisesti, ja sota on siitä vahvistuksena, todistuksena. Entente-vallat eivät voineet sotia meitä vastaan omien sotajoukkojensa voimin. Kapitalistimaiden työläisiä ja talonpoikia ei voitu pakottaa sotimaan meitä vastaan. Porvarilliset valtiot ehtivät irtautua imperialistisesta sodasta porvarillisina valtioina. Ne ehtivät torjua ja lykätä tuonnemmaksi kriisin, joka uhkasi niitä välittömästi, mutta kuitenkin ne horjuttivat pohjimmaltaan asemaansa siinä määrin, että jättiläismäisistä sotavoimistaan huolimatta niiden oli pakko tunnustaa kolmen vuoden kuluttua, että ne eivät pysty nujertamaan Neuvostotasavaltaa, jolla ei ole juuri lainkaan sotavoimia. Näin ollen politiikkamme ja ennakoarviomme osoittautuivat pääpiirteittäin joka suhteessa oikeiksi, ja liittolaisiksimme osoittautuivat todellakin kaikkien kapitalistivaltioiden sorretut joukot, sillä ne saivat sodan raukeamaan. Asemamme osoittautui sellaiseksi, että joskaan emme saaneet kansainvälistä voittoa, ainoaksi ja pysyväksi katsomaamme voittoa, me hankimme taistelujen tietä itsellemme edellytykset olla olemassa rinnan kapitalistivaltioiden kanssa, joiden on nyt pakko ryhtyä kauppasuhteisiin kanssamme. Tämän taistelun kulussa me valloitimme itsellemme oikeuden itsenäiseen olemassaoloon.

Näin ollen luodessamme yleissilmäyksen kansainväliiseen asemaamme havaitsemme, että olemme saavuttaneet tavattoman suuria menestyksiä, että meillä ei ole vain hengähdystauko, vaan asemamme on paljon vakaampi. Hengähdystauoksi meillä on totuttu sanomaan lyhyttä ajanjaksoa, jonka kuluessa imperialistisilla valtioilla on ollut monta kertaa tilaisuus ryhtyä uuteen entistä voimakkaampaan sotarytykseen meitä vastaan. Meidän ei sovi nytkään innostua liiaksi eikä kiistää sitä, että kapitalistiset maat saattavat tulevaisuudessa sekaantua asioihimme ase-

voimin. Meidän on säilytettävä taisteluvalmiutemme. Mutta kun luomme silmäyksen niihin olosuhteisiin, joiden vallitessa löimme takaisin kaikki Venäjän vastavallankumouksellisten yritykset ja saimme virallisesti solmituksi rauhan kaikkien länsivaltioiden kanssa, näemme selvästi, että meillä ei ole nyt ainoastaan hengähdystauko, vaan elämme uutta ajanjaksoa, jolloin kansainväliseltä kannalta olemme ylipäänsä hankkineet oikeuden olla olemassa kapitalistivaltioiden keskellä. Yksikään voimakas kapitalistivaltio ei ole voinut sisäisen tilanteensa vuoksi lähettää sotavoimiaan Venäjää vastaan; tähän on vaikuttanut se, että näissä maissa on kypsynyt vallankumous ja se ei suo niille mahdollisuutta voittaa meitä niin nopeasti, kuin ne voisivat meidät voittaa. Kolme vuotta Venäjän alueella oli Englannin, Ranskan ja Japanin sotavoimia. Jos nämä kolme valtiota olisivat vähänkin jännittäneet voimiaan, ne olisivat epäilemättä voittaneet meidät muutamassa kuu-kaudessa, ellei muutamassa viikossa. Jos kohta onnistuim- mekin torjumaan tämän hyökkäyksen, niin vain sen ansiosta, että ranskalaisten joukkojen keskuudessa alkoi hajaannus ja englantilaisten sekä japanilaisten keskuu- dessa kuohunta. Käytimme koko ajan hyväksemme juuri imperialistien eturistiriitoja. Jos kohta voitimmekin inter- vention, niin vain sen ansiosta, että imperialistien etu- pyrkimykset erottivat heitä toisistaan, mutta meitä ne liittivät yhteen ja lujittivat. Siten turvasimme itsellemme hengähdystauon ja riistimme Saksan imperialismilta mah- dollisuuden täydelliseen voittoon Brestin rauhan kautena.

Nyt viime aikoina tuo eripuraisuus on voimistunut enti- sestään varsinkin sen vuoksi, että suunnitteilla on toimi- lupasopimuksen solmiminen erään mitä julmimpien ame- rikkalaisten kapitalistisaalistajien ryhmän kanssa, minkä johdossa on miljardööri, joka aikoo saada mukaansa kokonaisen ryhmän miljardööreja. Kuten tiedämme, ny- kyään miltei jokainen Kaukoidästä saatu tiedotus vahvis- taa, että Japanissa ollaan erittäin suuttuneita tämän sopimuksen solmimisen vuoksi, vaikkei sitä ole vielä solmit- tukaan, on olemassa ainoastaan luonnos. Japanin yhteis- kuntapiirit ovat jo kuohuksissa, ja tänään luin uutisen, jossa sanotaan Japanin syyttävän Neuvosto-Venäjää siitä, että se tahtoo ylyyttää Japanin Amerikan kimppuun.

Otimme oikealla tavalla lukuun tämän imperialistien kärkevän kilpailun ja sanoimme itsellemme, että meidän on käytettävä järjestelmällisesti hyväksemme heidän eripuraisuuttaan ja vaikeutettava siten taistelun käymistä meitä vastaan. Englannin ja Ranskan kesken on jo olemassa poliittista erimielisyyttä. Nyt meidän täytyy jo puhua laajemmista pitempiäaikaisista mahdollisuuksista rakentaa uutta eikä yksinomaan pelkästä hengähdystauosta. Tosi-asiallisesti meillä ei tähän saakka ole ollut mitään perustaa kansainvälisessä suhteessa. Nyt meillä se on, ja sen alkujuurena on pikkuvaltioiden suhtautuminen, jotka ovat täysin riippuvaisia suurvalloista niin sotilaallisessa kuin taloudellisessakin suhteessa. Nyt osoittautuu, että huolimatta Ranskan painostuksesta Puola on solminut kanssamme rauhan. Puolan kapitalistit vihaavat erittäin kovasti Neuvostovaltaa; he tukahduttavat ennen kuulumattoman julmasti aivan tavallisetkin lakot. Heillä on tavattoman suuri halu käydä sotaa Neuvosto-Venäjää vastaan, mutta siitä huolimatta he pitävät kuitenkin parempana solmia rauhan kanssamme kuin täyttää Ententen sanelemat ehdot. Näemme, että imperialistiset valtiot hallitsevat koko maailmaa, mutta samalla ne muodostavat mitättömän pienen osan maapallon väestöstä. Ja se seikka, että on ilmaantunut maa, joka on kolme vuotta tehnyt vastarintaa koko maailman imperialismille, on muuttanut huomattavasti kansainvälistä tilannetta kaikkialla maailmassa, ja sen vuoksi kaikki pikkuvaltiot, jotka muodostavat maapallon väestöenemmistön, pyrkivät solmimaan kanssamme rauhan.

Erittäin suurena tekijänä, joka tekee mahdolliseksi ole-massaolomme tässä mutkallisessa ja aivan poikkeuksellisessa tilanteessa, on sosialistisen maan ryhtyminen kauppasuhteisiin kapitalistimaiden kanssa.

Olen sattunut huomaamaan, että eräs amerikkalainen sosialishovinisti, joka on lähellä meidän oikeistoeserriämme ja menshevikkejämme, eräs II Internationalen johtohenkilö, Amerikan sosialistisen puolueen jäsen Spargo, tavallaan Aleksinskin amerikkalainen kaksoisveli, joka on kirjoittanut kokonaisen kasan bolshevikkivastaisia kirjoja, esittää viaksemme ja todistukseksi kommunismin täydellisestä vararikosta sen, että puhumme sopimusten teosta kapitalistivaltioiden kanssa. Hän kirjoitti: en voi kuvitellakaan parempaa todistusta kommunismin täydellisestä varari-

kosta ja sen ohjelman myttyynmenosta. Minusta tuntuu, että ne, jotka ajattelevat asiaa, sanovat päinvastaista. Sille tosiasialle, että Venäjän Neuvostotasavalta on saanut niin aineellisen kuin moraalisenkin voiton koko maailman kapitalisteista, on mahdoton löytää parempaa todistusta kuin on se, että suurvaltojen, jotka alkoivat meitä vastaan sodan sekä harjoittamamme terrorin että koko järjestelmämme takia, on pakko vastoin tahtoaan solmia kanssamme kauppayhteyksiä, vaikka tietävät lujittavansa siten meitä. Se voitaisiin esittää kommunismin vararikon todistukseksi siinä tapauksessa, jos lupaisimme tai aikoisimme yksin Venäjän voimin uudistaa koko maailman. Näin hulluja emme kuitenkaan ole koskaan olleet, vaan olemme aina sanoneet, että vallankumouksemme voittaa, kun kaikkien maiden työläiset tukevat sitä. Kävi niin, että he tukivat meitä vain puoleksi heikentämällä meitä vastaan nostettua kättä, mutta jo sitenkin he auttoivat meitä.

En puhu pitemmälti tästä kysymyksestä, huomautan vain, että Kaukasiassa tilanne on kehittymässä tällä hetkellä hyvin mutkalliseksi, että on hyvin vaikea päästä selville siitä, jota paitsi meidät voidaan minä päivänä hyvänsä pakottaa sotaan. Tämä sota ei voi kuitenkaan olla kovin pelottava näissä oloissa, kun rauha Puolan kanssa on jo miltei varma ja Wrangel murskattu täydellisesti, mutta jos meidät siihen pakotetaan, niin sota on lujittava ja vahvistava asemaamme entistä enemmän. Armenian ja Turkin tapahtumia valaisevat lehti uutiset antavat teille tietynlaisen kuvan siitä. Tilanne muodostuu erittäin mutkalliseksi, mutta olen aivan varma, että selviydymme siitä; yksi mahdollisuus on se, että säilytämme rauhan nykyisten ja eräissä suhteissa meille tietenkin erittäin edullisten ehtojen pohjalla, meitä tyydyttävällä pohjalla, joka tekee mahdolliseksi taloudellisen olemassaolomme. Ja teemme kaikkemme sen hyväksi. On kuitenkin mahdollista, että olosuhteet pakottavat meidät suoranaisesti sotaan tai johtavat välillisesti siihen. Voimme suhtautua siihen aivan rauhallisesti — tätä sotaa tullaan käymään kaukaisessa reunamaassa ja meillä on oleva kiistaton ylivoima, mikä todennäköisesti turvaa meille jopa suuremman voiton kuin on se, minkä saimme Puolan sodassa. Puolan sota oli sotaa kahdella rintamalla, jolloin Wrangel uhkasi meitä, sotaa, jota ei voitu nimittää reunamaasodaksi, koska

Pilsudskin linja ei kulkenut kovinkaan etäällä Moskovasta. Tähän lopetan ulkopoliittisen tilannekatsaukseni.

Nyt siirryn tarkastelemaan sisäpoliittista tilannetta. Taloudellinen asemamme on parantunut varsin huomattavasti sen ansiosta, että lukuisat sotilaalliset sekaantumisyrietykset ovat epäonnistuneet. Aikaisempi epätoivoinen tilanteemme johtui siitä, että meidät, Keski-Venäjä, teollinen Venäjä, proletaarinen Venäjä, Pietari, Moskova ja Ivanovo-Voznesenski, oli eristetty kaikista rikkaista vilja-alueista — Siperiasta sekä etelä- ja kaakkoisalueista, yhdestä tärkeimmästä polttoainelähteestä — Donbassista, öljylähteistä, ja tuntui kerrassaan uskomattomalta, että tasavalta voisi tällaisen tilanteen vallitessa pysyä todella pystyssä. Te tiedätte, kuinka kauheita onnettomuuksia ja suunnattomia kärsimyksiä, viljan puutetta ja nälkää saimme kokea sen vuoksi, että meidät oli eristetty rikkaimmista viljaseuduista ja tärkeimmistä talousalueista. Ja nykyään havaittavissa oleva parannus on huomattavassa määrin näiden alueiden jälleenyhdistämisen ansiota. Nyt, kun voimme turvautua Siperiaan ja Kaukasiaan ja kun Ukrainassa tapahtuu meille edullisia sosiaalisia muutoksia, elintarvikehankinnat antavat meille niin paljon, että seuraavassa, edessäolevassa elintarvikekampanjassa säkkimme ei enää jää vajaaksi, niin kuin kävi tänä vuonna, vaan turvaamme kaikki teollisuustyöläiset riittävässä määrin elintarvikkeilla. Tämä on ensimmäinen kampanja, jolloin kulkulaitoksessa eittämättömästi tapahtuvan parannuksen ansiosta voimme luottaa valtion saavan haltuunsa sellaisen elintarvikevarannon, 250 miljoonaa — 300 miljoonaa puutaa viljaa, joka antaa meille mahdollisuuden ei ainoastaan puhua sosialistisesta rakennustyöstä ja tehdä jotain pientä niin kuin nyt teemme, vaan todella operoida todellisilla työarmeijoilla, todella siirtää satoja tuhansia teollisuustyöläisiä tai niitä työläisiä, jotka hankkivat elintarvikkeita teollisuustyöläisiä varten, lykkäystä sietämättömään, tärkeään työhön ja parantaa tätä työtä samoin kuin paransimme polttoainetilannetta, mikä soi mahdollisuuden palauttaa kuntoon kutomateollisuuden. Ivanovo-Voznesenskin kuvernemetti on alkanut panna käyntiin tehtaitaan. Alussa toimi enintään $\frac{1}{4}$ miljoonaa kehräintä, nyt toimii jo puoli miljoonaa, noin 600.000, vuoden loppuun mennessä aiomme lisätä niiden määrää noin miljoonaan ja ensi

vuonna 4 miljoonaan. Vasta nyt alamme päästä aikaisemmasta varsin tukalasta tilasta, jolloin ainoana pelastuksemme olivat vanhat varastot, ja alamme siirtyä sellaisiin oloihin, että Venäjä ryhtyy jälleenrakentamaan rappiolle saatettua tuotantoa ja saattaa ottaessaan maaseudulta viljaa antaa talonpojalle suolaa, paloöljyä ja edes jonkin verran kankaita. Ilman sitä sosialistisesta rakennustyöstä ei voi olla puhuttakaan.

Jos kohta kansainvälisessä suhteessa olemmekin luoneet itsellemme perustan tekemällä lopun lukuisista sotilaallisista maahanhyökkäyksistä ja kiristämällä useilta valtioilta rauhan, niin taloudellisessa suhteessa meillä on vasta nyt mahdollisuus saada viljaa teollisuustyöläisiä varten ja ravintoa, s.o. polttoainetta, teollisuutta varten niin paljon, että voimme aloittaa sosialistisen rakennustyön. Ja se juuri onkin perustehtävämme, siinä on kysymyksen ydin, tämä on sitä siirtymistä, jota olemme monta kertaa yrittäneet. Muistan puhuneeni huhtikuussa 1918 Yleisvenäläisen TpKK:n kokouksessa siitä, että nähtävästi sotilaalliset tehtävämme ovat jo loppumassa, että olemme saaneet Venäjän vakuuttamaan, olemme valloittaneet sen riistäjiltä työtätekeville ja nyt meidän täytyy ryhtyä hallitsemaan Venäjää aloittaaksemme taloudellisen rakennustyön⁷⁶. Silloin saamamme hengähdystauko osoittautui perin lyhyeksi. Kesällä v. 1918 puhjennesta tshekkoslovakien kapinasta alkanut sota, jota meidät pakotettiin käymään, osoittautui erittäin ankaraksi. Kuitenkin yritimme monta kertaa aloittaa taloudellisen rakennustyön: jo keväällä 1918 ja laajemmassa mitassa kuluvan vuoden keväällä, jolloin asetettiin käytännöllisesti kysymys työarmeijoista. Nyt meidän on vielä kerran otettava tuo rakennustyöhön siirtyminen tärkeimmäksi tehtäväksemme ja jännitettävä kaikki voimamme suorittaaksemme sen. Se on koko sosialistisen kumouksen mitä tärkein tehtävä kansainväliseltä kannalta katsoen, yleensä kapitalismin voittamisen kannalta katsoen. Jotta voitaisiin voittaa kapitalismi y'eensä, on ensinnäkin voitettava riistäjät ja säilytettävä riistettyjen valta — tehtävänä on kukistaa riistäjät vallankumouksellisin voimin; toiseksi tehtävänä on rakentava työ — tulee rakentaa uudet taloudelliset suhteet, näyttää esimerkin avulla, kuinka se tehdään. Nämä sosialistisen kumouksen toteuttamistehtävän kaksi puolta kytkeytyvät erottamattomasti toisiinsa ja

erottavat vallankumouksemme kaikista aikaisemmista vallankumouksista, joissa rajoituttiin yksipuolisesti hajottamiseen.

Ellemme ratkaise tehtävän toista osaa, kaikki menestykset, kaikki voitot, joita olemme saaneet riistäjien kukistamisessa ja maailman imperialistien aseellisessa torjumisessa, menevät aivan hukkaan ja palaaminen vanhaan on edelleenkin kiertämätöntä. Teoriassa tästä ei voi olla kahta mielipidettä. Siirtyminen on oleva erittäin jyrkkää ja vaikeaa ja vaatii toisenlaisia menetelmiä, toisenlaista voimien jaottelua ja käyttöä, toisenlaista huomion keskittämistä, toisenlaista mentaliteettia j.n.e. Niiden menetelmien asemesta, joita käytetään riistäjien vallankumouksellisessa kukistamisessa ja väkivallantekijöiden torjumisessa, meidän tulee käyttää järjestely- ja rakennustyön menetelmiä, meidän täytyy lyödä itsemme läpi ja todistaa koko maailmalle, ettemme ole vain voima, joka pystyy vastustamaan sotilaallista painostusta, vaan myös voima, joka pystyy näyttämään esimerkkiä. Kaikissa suurten sosialistikirjailijain teoksissa on aina ollut viittauksia siihen, että sellaisessa tehtävässä socialistisessa vallankumouksessa on kaksi puolta ja että nämä kaksi puolta koskevat niin ulkomaailmaa, niitä valtioita, jotka ovat edelleenkin kapitalistien vallassa, kuin myös oman maan ei-proletaarisia joukkoja. Olemme saaneet talonpoikaiston vakuuttumaan, että proletariaatti antaa sille paremmat elämänot kuin antoi porvaristo, olemme saaneet sen vakuuttumaan käytännön perusteella. Kun talonpoikaisto, vaikka se olikin tyytymättömän bolshevistiseen järjestelmään, vertasi tätä käytännössä Perustavan kokouksen, Koltshakin y.m. järjestykseen, niin se tuli siihen johtopäätökseen, että bolshevikit ovat turvanneet sille paremman elämän ja suojelleet sitä sotilaallisesti koko maailman imperialistien väkivallalta. Itse asiassa puolet talonpoikaistosta oli elänyt porvariston vallan aikana porvarillisesti, eikä se voinutkaan elää muuten. Proletariaatin on ratkaistava nyt toinen tehtävä, osoitettava talonpojalle, että proletariaatti pystyy näyttämään sille ja saattamaan käytännössä voimaan sellaiset taloudelliset suhteet, jotka ovat korkeammalla kuin ne, joiden vallitessa jokainen talonpoikaisperhe hoitaa talouttaan omalla tavallaan. Talonpoikaisto luottaa yhä vieläkin vain tähän vanhaan järjestykseen ja pitää sitä yhä vieläkin nor-

maalina. Se on epäilemätöntä. Ettäkö talonpoikaisto alkaa propagandamme vaikutuksesta suhtautua toisin elämän kysymyksiin, talouteen,— se on silkkaa pötyä. Talonpoikaisto on odottelevalla kannalla, sen neutraalin vihamielinen suhtautuminen meihin on muuttunut neutraalin myötmieliseksi. Se pitää meitä kaikkia muita hallituksia parempana, koska se näkee, että työväen, proletarienin valtio, proletaarinen diktatuuri, ei ole raakaa väkivaltaa, vallananastusta, joksi sitä on kuvattu, vaan se on parempi talonpoikaiston puolustaja kuin koltshakilaiset, denikiniläiset y.m.s.

Mutta tämä ei riitä, emme ole tehneet tärkeintä, mikä on tehtävä, emme ole näyttäneet, että proletariaatti jälleenrakentaa suurtuotannon ja yhteiskunnallisen talouden niin, että talonpoikaisto voidaan siirtää korkeampaan talousjärjestelmään. Todistettuumme, että kykenemme vallankumouksellisen organisaatiomme avulla estämään väkivallan harjoittamisen riistettyjä kohtaan, meidän tulee todistaa sama myös toisella alalla luomalla sellaisen esikuvan, joka ei vakuuttaisi sanoin, vaan osoittaisi käytännössä koko suunnattomalle talonpoikaisjoukolla ja pikkuporvarillisille aineksille sekä muille maille, että sodassa voittanut proletariaatti kykenee luomaan kommunistisen järjestelmän, kommunistisen talousmuodon. Tällä tehtävällä on yleismaailmallinen merkitys. Saavuttaaksemme toisenkin puolen voitosta, voiton kansainvälisessä mielessä, meidän on ratkaistava tehtävän toinen puoli — taloudellisen rakennustyön tehtävä. Tästä puhuimme viimeksi pidetyssä puoluekonferenssissa, joten minusta tuntuu, että täällä on tarpeetonta ja mahdotontakin ryhtyä tarkastelemaan yksityiskohtaisesti asian eri puolia, tämä tehtävä käsittää taloudellisen rakennustyön kokonaisuudessaan. Mainitsin lyhyesti siitä, miten voidaan turvata teollisuustyöläiset viljalla ja teollisuus polttoaineella. Tämä on se perusta, joka tekee mahdolliseksi jatkuvan rakennustyön. Minun on lisättävä, että Neuvostojen seuraavassa edustajakokouksessa, kuten olette nähneet sanomalehdissä julkaistusta työjärjestyksestä, keskeisimpänä kysymyksenä on tämä taloudellisen rakennustyön kysymys. Koko työjärjestys on soviteltu sellaiseksi, että se auttaisi keskittämään kaikkien kokoukseen saapuvien edustajien, koko tasavallan neuvosto- ja puoluejärjestelmien huomion ja huolenpidon talouspuoleen, kulkulaitoksen

ja teollisuuden jälleenrakentamiseen, siihen, mitä on varovaisesti sanottu „talonpoikaistalouden auttamiseksi”, mutta mikä merkitsee paljon enemmän — lukuisia järjestelmällisiä, harkittuja toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on kohottaa vastaavalle tasolle talonpoikaistalous, joka säilyy vielä melko kauan.

Tämän yhteydessä Neuvostojen edustajakokouksen työjärjestykseen on otettu selostus Venäjän sähköistämisestä tarkoituksena pohjustaa teknilliseltä puolelta sitä yhtenäistä kansantalouden jälleenrakentamissuunnitelmaa, josta olemme puhuneet. Ellei Venäjällä luoda uutta korkeampaa teknillistä perustaa, niin ei voi olla puhettakaan kansantalouden jälleenrakentamisesta eikä kommunismista. Kommunismi on Neuvostovalta plus koko maan sähköistäminen, sillä ilman sähköistämistä on mahdoton kohottaa teollisuutta. Tämä on aikaa, vähintään 10 vuotta vaativa tehtävä edellyttäen, että tähän työhön vedetään mukaan suuri joukko teknikkoja, jotka antavat Neuvostojen edustajakokoukselle koko joukon painettuja asiakirjoja, joissa esitetään seikkaperäinen suunnitelma⁷⁷. Kuluu vähintään 10 vuotta ennen kuin voimme toteuttaa tämän suunnitelman perustehtävät, luoda 30 erittäin suurta voimalaitospiiriä, joiden ansiosta koko teollisuus voidaan nykyaikaistaa. On selvää, että ilman tätä koko teollisuuden uudestijärjestelyä koneellisen suurtuotannon vaatimusten mukaisesti sosialistinen rakennustyö jää vain lukuisiksi dekreeteiksi, työväenluokan ja talonpoikaiston poliittiseksi yhteydeksi, talonpoikaiston pelastamiseksi Koltshakin ja Denikinin vallasta, esimerkiksi maailman kaikille valtioille, mutta sillä ei tule olemaan omaa perustaa. Kommunismi edellyttää, että on olemassa Neuvostovalta poliittisena elimenä, joka antaa sorretuille joukoille mahdollisuuden kaikkinaiseen toimintaan —, ilman sitä kommunismi on mahdoton. Ja kaikkialla maailmassa näemme todisteita siitä, sillä Neuvostovalta-aate ja sen mukainen ohjelma voittavat ehdottomasti koko maailmassa. Sitä todistaa jokainen vaihe taistelussa II Internationalea vastaan, jota auttavat pysymään pystyssä poliisi, papit ja työväenliikkeen vanhat porvarilliset virkailijat.

Tämä turvaa asian poliittisen puolen, mutta taloudellinen puoli voidaan taata vasta sitten, kun Venäjän proletaarinen valtio tulee todella johtamaan koneellista suurteollisuutta,

joka pohjautuu nykyaikaiseen tekniikkaan, ja tämä merkitsee sähköistämistä; se vaatii sähkön käytön perusehtojen ja vastaavasti myös teollisuuden sekä maanviljelyksen tuntemusta. Tehtävä on äärettömän suuri, sen suorittamiseen tarvitaan aikaa huomattavasti enemmän kuin mitä tarvitsimme sotilaallisen hyökkäyksen torjumiseen ja olemassaolomme turvaamiseen. Mutta tuo ajan pituus ei meitä pelota, pidämme saavutuksena sitä, että olemme saaneet osallistumaan työhön kymmeniä ja satoja porvarillismielisiä insinöörejä ja tieteen edustajia, antaneet heidän tehtäväkseen järjestää uudelleen koko talouden, teollisuuden ja maanviljelyksen, herättäneet heissä kiinnostusta asiaan ja saaneet heiltä paljon aineistoa, joka julkaistaan lukuisina kirjasina. Jokaista sähköistämiskiiriä valaistaan eri kirjassa. Pohjoisen piirin sähköistämisuunnitelma on valmis, asiasta kiinnostuneet voivat saada sen. Neuvostojen edustajakokoukseen mennessä julkaistaan kutakin eri kiiriä valaisevat kirjaset, joissa esitetään koko uudesti-järjestelysuunnitelma. Joka puolella, jokaisessa puolueolosuhteissa, jokaisessa neuvostolaitoksessa on tehtävä nyt järjestelmällisesti työtä tämän yhtenäisen, moniksi vuosiksi laaditun suunnitelman mukaan, jotta voisimme lähitulevaisuudessa nähdä konkreettisesti, kuinka nopeasti ja miten kuljemme eteenpäin, mutta emme saa lainkaan pettää itseämme emmekä salata edessämme olevia vaikeuksia. Koko tasavallan tehtävänä on toteuttaa tämä yhtenäinen taloussuunnitelma, se on toteutettava hinnalla millä hyvänsä. Kommunistisen puolueen on järjestettävä koko agitaatio-, propaganda- ja puolue työ tämän tehtävän toteuttamista silmälläpitäen. Tämä on jo monesti myönnetty teoreettisesti eikä kukaan väitä sitä vastaan, mutta tällä alalla on tehty tuskin sadasosa siitä, mitä pitäisi tehdä.

On luonnollista, että olemme tottuneet poliittisen sodan kauteen, että olemme kaikki karaistuneet poliittisessa ja aseellisessa taistelussa, ja sen vuoksi nyt se, mitä nykyinen Neuvostovalta on aikaansaanut, on vasta valmistautumista tehtävään, joka vaatii siirtämään junan nyt toisille raiteille, ja tämän junan on kuljetettava kymmeniä miljoonia ihmisiä. Sellaisen kapineen siirtäminen toisille raiteille, kun paikoitellen ei ole edes raiteitakaan, vaatii huomion jännittämistä, tietoja ja erittäin suurta sitkeyttä. Koska talonpoikien ja työläisjoukkojen sivistystaso ei vastannut tehtävän

vaatimuksia ja me puolestamme olimme miltei 99-prosenttisesti tottuneet ratkaisemaan sotilaspoliittisia tehtäviä, meillä heräsi henkiin virkavaltaisuus. Sen ovat myöntäneet kaikki. Neuvostovallan tehtävänä on hävittää koko vanha koneisto niin kuin tehtiin Lokakuussa ja luovuttaa valta Neuvostoille, mutta toteamme jo ohjelmassammekin, että meillä on herännyt henkiin virkavaltaisuus, että meillä ei vielä ole todella sosialistisen yhteiskunnan taloudellista perustaa. Meillä ei ole kulttuuriedellytyksiä, luku- ja kirjoitustaitoa ja työläis- ja talonpoikaisjoukkojen kulttuuritaso on yleensä alhainen. Se johtuu siitä, että sotilaalliset tehtävät vaativat proletariaatin parhaimmat voimat. Proletariaatti uhrasi tavattoman paljon niiden sotilaallisten tehtävien hyväksi, joita suorittamaan jouduttiin lähettämään myös kymmeniä miljoonia talonpoikia, ja kun ei ollut mitään muita aineksia, meidän oli vedettävä työhön mukaan sellaisia, joiden katsantokannat ovat läpeensä porvarillisia. Sen vuoksi meidän olikin sanottava ohjelmassa, sellaisessa asiakirjassa kuin puolueen ohjelmassa, että virkavaltaisuus on herännyt henkiin ja on taisteltava järjestelmällisesti sitä vastaan. Selvää on, että neuvostolaitoksissa henkiinherännyt virkavaltaisuus ei voinut olla vaikuttamatta turmiollisesti myös puoluejärjestöihin, koska puolueen ylimmät johtoportaat ovat neuvostokoneiston ylimpiä johtoportaita: ne ovat samaa. Kun me siis olemme todenneet pahan, vanhan virkavaltaisuuden, jota on saattanut esiintyä puoluekoneistossa, niin on ilmeistä ja luonnollista, että puoluejärjestöissä juuri onkin havaittu tämän pahan kaikki oireet. Ja juuri siitä syystä tämä kysymys on otettu Neuvostojen edustajakokouksen päiväjärjestykseen ja tämäkin konferenssi on kiinnittänyt siihen suurta huomiota ja syystä kylläkin, sillä tätä puolueen sairautta, jonka olemassaolo tunnustetaan yleisen puoluekonferenssin päätöslauselmissa⁷⁸, tavataan muuallakin eikä yksin Moskovassa, se on levinnyt koko tasavallan alueelle. Se on aiheutunut siitä, että meidän oli suoritettava sotilaspoliittista työtä, silloin kun meidän olisi pitänyt temmata mukaan talonpoikaisjoukot ja kun emme voineet asettaa suurempia vaatimuksia talonpoikaistalouden ja talonpoikaisjoukkojen kehitystason kohottamista koskevan suunnitelman laajuuteen nähden.

Sallikaa minun sanoa lopuksi muutama sana puolueen sisäisestä tilasta, siitä taistelusta, siitä oppositioilmenny-
mästä, minkä kaikki läsnäolevat tuntevat hyvin ja joka Moskovan kaupunki- ja kuvernementtikonferenssissa on kysynyt runsaasti voimia ja huomiota, ehkä paljonkin enemmän kuin kukaan meistä olisi toivonut. Luonnollisesti se suuri siirtymisaskel, jonka olemme nyt ottaneet tilanteessa, jolloin voimamme ovat ehtyneet sen seurauksena, että tasavalta otti niitä proletariaatilta ja puolueelta kolmena taisteluvuotena, on saattanut meidät tukalaan asemaan, silloin kun ratkaistavana on tehtävä, jota on mahdoton määritellä koko laajuudessaan. Meidän on myönnettävä, ettemme tiedä tarkalleen pahan koko laajuutta, ettemme pysty määrittelemään voimasuhteita emmekä selviä ryhmittymiä. Puoluekonferenssin perusmerkitys on siinä, että se asetti kysymyksen päiväjärjestykseen, ei salannut jo olemassaolevaa pahaa, vaan kiinnitti puolueen huomion siihen sekä kehotti kaikkia puolueen jäseniä toimimaan siten, että päästäisiin tästä pahasta. Niin Keskuskomitean kannalta kuin luullakseni myös puoluetovereiden valtaenemmistön kannalta (sikäli kuin tunnen ne näkökan-
nat, joista kukaan ei kieltäydy) ei luonnollisesti voi olla epäilystäkään, että puoluekriisin yhteydessä siinä oppositi-
tiossa, jota esiintyy paitsi Moskovassa myös kautta Venäjän, ilmenee hyvin paljon sellaista, mikä on täysin tervettä, välttämätöntä ja kiertämätöntä puolueen luonnollisen kasvun kausina ja siirryttäessä sellaisesta tilanteesta, jolloin koko huomio kohdistettiin poliittisiin ja sotilaallisiin tehtäviin, tilanteeseen, jolloin on tehtävä rakennus- ja järjestelytyötä, jolloin meidän on vaikutettava kymmeneen byrokraattisiin laitoksiin ja jolloin proletariaatin ja talonpoikain enemmistön sivistystaso ei ole tehtävää vastaava. Niinpä esimerkiksi Työläis- ja talonpoikaisinspektio on olemassa pikemminkin vain toivomuksena, sen toimintaa ei voitu panna alulle, sillä parhaat työläiset oli otettu rintamalle ja talonpoikaisjoukot eivät voineet alhaisen sivistystasonsa vuoksi nostaa keskuudestaan huomattavampaa määrää työntekijöitä.

Luonnollisesti oppositiolla, joka pitää tunnuksenaan mitä nopeinta siirtymistä, mahdollisimman laajaa verk-
sien ja nuorten voimien mukaan vetämistä sekä työläisten nimittämistä paikkakunnilla vastuunalaisimpiin toimiin,

on erittäin terveet pyrkimykset, tendenssit ja ohjelma. Tämän suhteen ei ole kahta mielipidettä, ei Keskuskomiteassa eikä liioin vähänkään vastuunalaisten toverien keskuudessa, sikäli kuin heidän lausuntojensa perusteella on voitu päätellä. Mutta epäilemättöä on myös se, että rinnan näiden terveiden ainesten kanssa, jotka kaikki yhtyvät konferenssin päätösten toteuttamisohjelman pohjalla, on toisenlaisiakin aineksia. Yhdessäkään neuvottelukokouksessa, myöskään alustavissa neuvottelukokouksissa, joissa tavallisesti on ollut osanottajia enemmän kuin tässä konferenssissa, ette ole kuulleet kahta mielipidettä tästä kysymyksestä. Yhteinen ohjelmamme on toteutettava, se on epäilemättöä, ja meillä on nyt edessämme vaikea työ. Nyt ei tietenkään enää saa itse asiassa tyytyä tämän vastustajan kukistamiseen eikä tämän vastustajan torjumiseen. Tässä olemme nähkääs tekemisissä niiden pikkuporvarillisten valtoimien voimien kanssa, jotka kymmenmiljoonaisina joukkoina ympäröivät meitä; meitä on vähempi, meitä on hyvin vähän näihin pikkuporvarillisiin joukkoihin verrattuna. Meidän on kasvatettava näitä joukkoja, opetettava niitä, mutta meidän on pitänyt siirtää kaikki opettajavoimat, järjestyneet voimat täyttämään toista tehtävää, erittäin jännittävää, vaikeaa ja erittäin vaarallista, suuria uhrauksia vaativaa tehtävää, käymään sotaa. Sota on näet sellaista, eikä siinä auta mikään muu.

Ja tässä tilanteessa meidän on vastattava itsellemme, onko puolue nyt täysin tervehtynyt, olemmeko saaneet täydellisen voiton virkavaltaisuudesta, jotta voimme järjestää taloudellisen rakennustyön oikeammalle perustalle, järjestää Työläis- ja talonpoikaisinspektion, ei vain siinä mielessä, että julkaistaan asetus, vaan siinä, että saadaan työläisjoukot todella osallistumaan sen toimintaan? Tämä on vaikeaa, ja puolueen tehtävistä puhuttaessa tärkein tehtävämme on niin sanotun oppositiolinjan mahdollisimman nopea likvidoiminen. Mikäli kysymyksessä ovat eriävät mielipiteet, erilainen nykytapahtumien ymmärtäminen, eri ohjelmat, vaikkapa tulevaakin toimintaamme koskevat ohjelmat, niin tähän kysymykseen KK:n on suhtauduttava mitä suurimmalla huomaavaisuudella kaikissa Politbyroon istunnoissa ja kokouksissa, joissa eriäviä mielipiteitä ilmenee. Tämän tehtävän täyttämisen takaa koko puolueen yksimielinen toiminta. Me pidämme sitä tavattoman tärkeää.

keänä. Meitä odottaa nyt taloudellinen rakennustyö, se on vaikeampaa kuin sotilaallinen työ, jonka suoritimme talonpoikain innostuksen ansiosta, sillä talonpojat pitivät työläisvaltiota epäilemättä parempana kuin koltshakilaista valtiota. Aivan toista on nyt, kun talonpoikaisjoukot pitää saada osallistumaan niille kerrassaan vieraaseen rakennustyöhön, jota ne eivät ymmärrä ja johon ne eivät voi luottaa. Tämä tehtävä vaatii suurempaa järjestelmällisyyttä, suurempaa sitkeyttä ja parempaa järjestelykykyä, ja kuitenkin juuri järjestelykykynsä puolesta venäläinen taitaa olla muita huonompi. Se on heikoin puolemme; sen vuoksi, jos jokin häittää tätä työtä, pitää meidän pyrkiä poistamaan se mitä pikimmin. Siirtymistä kannattavassa oppositiossa on epäilemättä yhtä ja toista tervettäkin, mutta silloin kun se muuttuu oppositioksi opposition vuoksi, siitä on epäilemättä tehtävä loppu. Olemme hukanneet paljon aikaa kiistoihin, riitoihin ja torailuun ja meidän on sanottava itsellemme „riittää!” sekä yritettävä tavalla tai toisella tervehdyttää toimintamme. Tehtäköön tiettyjä, mieluummin suuria kuin pieniä myönnytyksiä niille, jotka ovat tyytymättömiä ja nimittävät itseään oppositioksi, mutta toiminta on saatava yksimieliseksi, sillä muutoin olemassaolomme on mahdotonta näissä oloissa, kun meitä ympäröivät sekä ulkoiset että sisäiset viholliset.

Vanhoja, pikkuporvarillisia valtoimia voimia, pienyrittäjiä on epäilemättä paljoa enemmän kuin meitä. Ne ovat voimakkaampia kuin työläisten tarpeiden perusteella yhdistetty sosialistinen taloudellinen tuotanto. Jokainen, joka on ollut kosketuksissa maaseutuun ja nähnyt kaupungissa harjoitetun keinottelun, käsittää varsin hyvin, että tuo pieneen taloudelliseen rakennustyöhön pohjaava yhteiskuntakerros on meitä monilukuisempi, minkä vuoksi toiminnan on oltava ehdottoman yksimielistä, ja meidän on hinnalla millä hyvänsä saatava se sellaiseksi. Seuratessani Moskovan järjestöissä kiistoja ja taistelua, seurattessani, miten paljon kokouksissa keskusteltiin ja miten paljon oli keskinäistä kiistaa ja sanasotaa, tulin siihen johtopäätökseen, että on aika tehdä siitä loppu ja kaikkien liittyä yhteen konferenssin toimintaohjelman pohjalla. On sanottava, että olemme saaneet maksaa tästä kalliin hinnan. Surullista oli esimerkiksi nähdä, kuinka puoluekokouksissa riideltiin tuntikaupalla siitä, tuliko se ja se

aikanaan kokoukseen, onko tietty henkilö käyttäytynyt sillä ja sillä tavalla. Sitäkö varten kokouksia pidetään? Meillähän on olemassa tietty toimikunta, joka käsittelee, onko luetteloihin merkitty henkilö käyttäytynyt sillä tai toisella tavalla. Kysymyksessä on kuitenkin kokouksen sisältö. Ottakaa esimerkiksi sellainen kokenut puoluetoveri kuin Bubnov. Kuulin hänen puheensa konferenssin esittämästä toimintaohjelmasta. Tämä ohjelma edellyttää entistä suurempaa arvosteluvapautta. Mutta konferenssihan pidettiin syyskuussa ja nyt on marraskuu. Arvosteluvapaus on mainio asia, mutta sen jälkeen, kun me kaikki olemme hyväksyneet sen, ei ole pahitteeksi kiinnittää huomiota myös arvostelun sisältöön. Menshevikit, eserrät ynnä muut pelottelivat meitä pitkän aikaa arvosteluvapaudella, mutta me emme pelästyneet. Jos arvosteluvapaus merkitsee vapaata kapitalismin puolustamista, niin sellaisesta vapaudesta me teemme lopun. Me olemme menneet eteenpäin. Arvosteluvapaus on julistettu, mutta on ajateltava arvostelun sisältöä.

Vaiitettavasti on kuitenkin tunnustettava, että arvostelu on sisällyksetöntä. Kun saavut piiriin, ajattelet, millaista arvostelu on sisällöltään. Eihän voida puoluejärjestöjen avuin poistaa lukutaidottomuutta vanhoin virkavaltaisin menetelmin. Millä muulla tavalla voidaan tehdä loppu virkavaltaisuudesta, jollei siten, että vedetään mukaan työläiset ja talonpojat? Piirikokouksissakin arvostelu koskee pikkuseikkoja, kun taas Työläis- ja talonpoikaisinspektiosta en ole kuullut sanaakaan, hiiskahdustakaan. En ole kuullut, että jokin piiri olisi vetänyt työläisiä ja talonpoikia mukaan tähän työhön. Todellinen rakentava toiminta — tämä olkoon arvostelun kohteena ja sisältönä. Moskovassa tulee jokaisella pienenkin talon hallinnolla, jokaisella suurella tehtaalla ja tuotantolaitoksella olla omaa kokemustaan. Jos tahdomme taistella virkavaltaisuutta vastaan, meidän on saatava mukaan alimmat kerrokset. Meidän on tiedettävä, millaista kokemusta on saatu missäkin tehtaassa, mitä niissä on tehty niiden ja niiden byrokraattien karkottamiseksi, millaista kokemusta on saanut korttelin hallinto, kulutusosuuskunta. Koko talouskoneisto on saatava toimimaan mahdollisimman ripeästi, mutta todellisuudessa siitä ei kuule hiiskahdettavankaan, torailua ja riitaa sen sijaan on miten paljon tahansa. Tällainen jättäjäismulistus ei voinut tietenkään tapahtua ilman riitaa, ilman tätä

usein hyvinkin likaista pintavaahtoa. Meidän on aika herättää kysymys myös arvostelun sisällöstä eikä ainoastaan arvosteluvapaudesta. On jo aika sanoa, että kokemuksemme huomioon ottaen meidän on tehtävä useita myönnytyksiä, meidän on sanottava itsellemme, että tästä lähtien emme salli enää vähäisintäkään torailua. Meidän pitää vetää risti entisyytemme päälle ja käydä käsiksi todelliseen taloudelliseen rakennustyöhön, ryhtyä järjestämään koko puolue työ uudella tavalla, siten, että puolue johtaisi Neuvostomaan taloudellista rakennustyötä ja huolehtisi sen menestymisestä käytännössä, propagoisi enemmän teoin kuin sanoin. Eihän nykyään enää saada työläistä enempää kuin talonpoikaakaan vakuuttumaan sanan voimalla, heidät voi saada vakuuttumaan vain esimerkkiin vetoamalla. Heidät on saatava vakuuttumaan, että he voivat parantaa talouttaan ilman kapitalisteja, että selkkausten selvittämiseen ei tarvita poliisipatukkaa eikä kapitalistista nälänhätää, vaan puolueen jäsenten johtoa. Meidän on asetettava tälle kannalle, ja silloin saavutamme taloudellisessa rakennustyössä vast'edes sellaista menestystä, joka kansainvälisessä suhteessa vie meidät jo lopulliseen voittoon.

*Julkaistu v. 1920 kirjasessa:
„Puolueen juoksevan työn
ajankohtaisia kysymyksiä”*

VKP(b):n Moskovan komitean julkaisu

*Julkaistaan
kirjasein tekstin mukaan*